

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการCoaching ร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญโรงเรียนบ้านธาตุ “ธาตุศึกษาวิทยา”
ชื่อผู้วิจัย	นางชนัญญา ผลไม้
สถานที่วิจัย	โรงเรียนบ้านธาตุ “ธาตุศึกษาวิทยา”
ปีที่วิจัย	ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาแบบการนิเทศภายใน 2) สร้างและพัฒนาแบบการนิเทศภายใน 3) เพื่อทดลองใช้แบบการนิเทศภายใน และ 4) เพื่อประเมินแบบการนิเทศภายใน การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งวิธีดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและความต้องการ ผู้ให้ข้อมูล คือ 1) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 6 คน สำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 2) ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 3) แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและการตรวจสอบรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย คือ 1) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 6 คน 2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 83 คน ปีการศึกษา 2568 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบและคู่มือการใช้แบบการนิเทศภายใน 2) แบบประเมินสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักเรียน และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล คือ 1) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 6 คน ที่ใช้รูปแบบ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง รวมจำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบ และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจ สำหรับครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการ Coaching ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านธาตุ “ธาตุศึกษาวิทยา” พบว่า ครูยังมีปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการออกแบบกิจกรรม Active Learning การกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และการวัดประเมินผลสมรรถนะ อีกทั้งโรงเรียนมีข้อจำกัดด้านจำนวนครู ทำให้มีภาระงานสูง สำหรับการนิเทศภายในรูปแบบเดิมยังเน้นตรวจเอกสาร ขาดการสังเกตการสอนและการสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูรู้สึกกังวลมากกว่าการได้รับการสนับสนุน ครูมีความต้องการรูปแบบการนิเทศที่ยืดหยุ่น เป็นกัลยาณมิตร โดยใช้กระบวนการ Coaching และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ลดภาระงานเอกสาร ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน และเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้จากสภาพจริง

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการ Coaching ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านธาตุ “ธาตุศึกษาวิทยา” พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินงาน การวัดและประเมินผล และปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ กระบวนการดำเนินการนิเทศแบบ THAT-U Model ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 Team Planning : T (การวางแผนร่วมกัน) ขั้นตอนที่ 2 Human Coaching : H (การพัฒนาศักยภาพครูผ่านกระบวนการโค้ช) ขั้นตอนที่ 3 Active PLC : A (การเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ) และ ขั้นตอนที่ 4 Transform Teaching : T (การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง) โดยมี Unity : U (ความเป็นหนึ่งเดียว/ความร่วมมือ) เป็นหลักการสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินงานในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายของรูปแบบ และผลการตรวจสอบและประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการนิเทศภายใน มีความเหมาะสมในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการ Coaching ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านธาตุ “ธาตุศึกษาวิทยา” พบว่า

3.1 ผลการศึกษสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการเลือกใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม

เทคโนโลยี ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนและออกแบบการเรียนรู้ และ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ตามลำดับ

3.2 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายใน พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป ร้อยละ 92.26 มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับดีถึงดีเยี่ยม ร้อยละ 94.70 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการ Coaching ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านธาตุ “ธาตุศึกษาวิทยา” พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด และครูมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลที่เกิดขึ้นหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการ Coaching ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านธาตุ “ธาตุศึกษาวิทยา” พบว่า ครูผู้สอนและสถานศึกษาได้รับรางวัลตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 28 รายการ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 21 รายการ